

Издази Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годи-
ну ф. 6. за по године ф. 3,
за четврт године ф.ор. 1 и
50 новчића.

За АУСТРО-УГАРСКУ
за годину ф. 6, за по год.
ф. 3, за четврт године ф.
1 и 50 новчића.

За СРБИЈУ за годину
ф. 7, за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Преплата шал
плаћеним писмима
средњо административ
Црногорца на Цет
може се и картом
лицом на пошту у
Дониш шљу се ур
тву. Рукописи се не

За оглас плаћа
реда 5 новч. За оглас
и на дуже вријеме

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Послије Абдул — Азиса.

Турци су збацили и убили свога султана, да им буде боље. Турко-пријатељске новине, као бечка «Нова сл. преса» и друге, које је Абдул Азис својим медијама хранио, и које су га за живота за то вагда хвалиле и браниле, као и новинарство некијех влада радосно су поздравили збачење Абдул Азисово, па су и само грозно убиство његово протумачили као догађај, који је био нуждан и по наређењима корана неизбјежан. А све то због тога, што се и они надају, да ће се под новим султаном Турска опоравити, мир повратити, ред увести и као бундева за једну ноћ процвјетати.

Благо оном, ко се чему нада, по куку оном, ко се у надању своме превари.

Хоће ли се Турци, њихови и јевропскога мира пријатељи преварити, то ћемо брзо виђети са свијем очито. Међутијем не мораш бити пророк и опет можеш с поуздањем казати, да се Турци надају ономе што се испунити не може.

Они кажу, да је Абдул Азис починио велика зла. Добро. Убили су га за то, уклонили су га са свијета, али они с тијем нијесу уклонили зла, која су он и многи предходници његови, у турској држави дубоко усадили. Турска је постала једно цијело зло. А од зла ништа до зла. То зло не може никада постати добро. Оно или се мора само упропастити или га морају други уклонити. За ово друго позвани су здрави хришћански народи у Турској и њихове већ слободне државице, које су око њих.

Али — тако нам довикују неки — они, који су извели цариградски преврат, учиниће сада, да хришћански народи буду задовољни, а нови султан човек је, који ће на томе највише радити и он је већ ту намјеру своју изказао у својем прогласу, као и озбиљност, којом ће да је изврши, у томе, што је распустио харем и смањно своју плату у корист држави. Султан Мурат смије се на то краткоумности Јевропљана. — Он мисли у себи: збиља се они нестављају, да ћу ја сутра опет напунити мој харем, а с државном касом по ћезу располагати као што су и сви предходници моји! Збиља су западњаци далеко заостали за нама источњацима, кад не знају, да цар, кад превратом дође на престол, обћава све што год хоће, а кад се утврди на својој столици, он саспе зубе у грло свакоме, који му се противи! Збиља је штета што турски хатови не лупају калдрму по париским буљеварима, што моје паше не сједе на дивни теферич «под липама» у Берлину, што се пророкова застава не вије у Москви, у Бечу и Будиму граду бијеломе, што се сав тај мудри свијет не клања разклиматаној сабљи мојој, кад му се ни до данас још са хиљадостручним лажима и преварама нашијема нијесу отвориле очи, да види: да ми вагда само обћавамо, али никада ништа не испуњавамо.

Истина је, кажу нам са неких страна, Турци су до сад лагали и своје хришћанске народе и саме јевропске силе, ама су сад у Цариграду

на владу људи, који хоће и који су озбиљно прегли, да Турску уреду.

То да још поцијемо већ и ми увиђати, јер чујемо, да Митхад паша хоће да уведе «најлибералнији устав», и по њему парламенат у коме ће се са свим слободнорити глас турске господе, а раја ће са прекрштеним рукама на прима чучати и гледати ропски у земљу, а Хусејин Авни паша опет неће ништо «парламенат», него да се силом оружја устанак угуши и доказује, да раја не може никада једнака бити с Турчином. И око тога скоро су се закрвили Митхад паша и Хусејин Авни паша. Последњи телеграми из Цариграда јављају, да ушљед тога постоји велики раздор међу министрима турским.

Сигурно за то, што увиђају, да ће се све мед и млијeko разлити из коцака новог султана по златним брдима и сребрним долинама, које је Мурат V. својим ненадмашним обећањима створио у свима провинцијама своје простране царевине, сигурно за то спремају и велике силе нову јевропску конференцију, да ма којим начином поврате мир у Турској.

Збиља изгледају врло смијешни они, који озбиљно говоре о насталој чврстости стања у Турској и о таквом одношају сила, које јемчи за мир. Ми мислимо да је свакоме, а ако није, оно ће бити, очевидно, да је стање Турске данас горе, него је било прије смрти Азисове, а тако исто и силе да су растројеније. Да се код оваквога стања Турска ипак одржи, то не може нико други учинити, осим јединога — растројства југоисточних хришћанских народа и државица. А ови кад би и данас поцјепани били небити већ никада ни били, нит' би требало да буду сложни.

ПРОГЛАС

револуционарног бугарског одбора.

У Бугарској и у Трацији раз-
даје се овај проглас:

У БОЈ!

Нек се чује до најдаље
Покрајина, да је с нама Бог!

Браћо Бугари!

У бој против вјероломних Турака! сви народи нека чују, да смо се помоћу великога бога одважили, да мачем протерамо мрко азијатско племе. Нико се до сад није нама смисловао, нико нам досад није помогао у нашим патњама и мукама које нам је готовио лупешки азијат.

Турци пљачкају Бугарима васцјело имање, да би држали десет или двадесет жена и ђеце;

Турци продиру у сеоске куће, покраду све и масло и млијeko и сир и хљeб најсупни што га је Бугарин за своју ђеду припремио;

Турци доведоше голе Татаре и принудили Бугаре да их хране;

Турци доведоше дивље Черкезе и принудили Бугаре да им дижу домове, а за то им Черкези краду стадо, хаљине и хљeб и мучки убијају хиљаде људи;

Турци хансе Бугаре у подземне тамнице само за то, што се ови ту же, да су били покрадени и да је ко од њих убијен;

Турци намјештају за судије лупеже за наше лопове, за кајмекаме глупаке, те ови суде разумним и поштеним Бугарима;

Турци силом турче бугарску ђеду;

Турци безчасте светињу брака и насилују бугарске кћери;

Турци погане светињу вјере христе-

Све то и још безброј насиља чине Турци над јадним народом нашим; већ 500 година како слуша Јевропа наше нарицање; кад би хтјела разумјети, разумјела би нас, кад би хтјела помоћи помогла би нам. — Никоме неможемо више вјеровати, него једино великом спаситељу Христу.

Он је пролио крв за нас он се у и ме божије одважно да бије бој с невјерницима и рушницима вјере хришћанске.

У бој браћо Бугари! Бог већ очигледно помаже ствар хришћанску. Гледајте: једновјерна и једнокрвна браћа Херцеговци и Бошњаци већ 10 мјесеца војују, побјеђују и туку погане Турке.

Једва 10—15.000 Херцеговаца побјеђују и туче 15.000 турске војске, то је чудо божије, то је сила божија!

У бој браћо Бугари! Ми смо народ од седам милијуна; и голим камењем потукли би азијатске пшине; али имамо и пушака и јагана ножева и сјекира, коса и мотика, скојима ћемо још брже побити своје врагове.

У бој Бугарски свештеници, у бој против Турака, јер скврне име Христово и турче синове хришћанске.

У бој, бугарски учитељи, јер Турци вјештају и затварају свакога доброг учитеља; јер насилно лове ваше ђаке, да би их мучили.

У бој варошани, јер вам Турци отимљу из руку ваше имање, пуне тавнице са трговцима а ви остајете бједнији и од самих просјака.

У бој бугарски сељаци! Турци вам хиљадоструким данцима откидају од уста посљедњи залагај и не остављају ни пенела на огњишту вашем. Почели сте и сами ђецу своју да убијате, јер немате сучим да их храните.

У бој браћо Мизијци, Трачани и Македонци! Небеса су већ заповједила, да би се прогонили безбедни Турци из среди-не хришћанске.

Богатани који немогу у бој, нека помажу парама, ако и на даље хоће да припадлеже великој бугарској породици; ако не помажу, ми их искључујемо и бришемо их из бугарске народности.

Сваки Бугарин, који не може помагати новцем, нек лети у бој, у свети рат са Мусломаном.

Прави син бугарски, ма гдје се налази, у Влашкој, Србији, Њемачкој или Француској без отезања нека се нађе у отпочетој крвавој војни.

Браћо војници, само даље, напријед! Не мислимо више на мир и не лажино сами себе. Безбожни људи покушаће нас наговорити, да положимо оружје; али положимо ли их, вјештаће синове бугарске а другиће гинути у тавницама и гора ће му се мука спремити од паклених синова турских.

Напријед, браћо Бугари! Бог је снама, ми ћемо побити непријатеља, нек иде глас по цијелом свијету, да је с нама бог, велики спасилац који нам заповједа: «Скупно сте икупљени, не будите туђе робље!»

Ко није снама у овом светом боју тај је против нас; а ко је против нас он је враг слободе и непријатељ Бога свога.

Зато, ако нам не помажу бугарске владике, калуђери и свештеници, нијесу више ни хришћани ни Бугари, нека се ошлепене, попале, посејекну и побију, јер ће нас иначе издати и спријечити добитак слободе.

Не помажу ли богатани Бугарима, нека се побију као ствар непотребна.

Не помажу ли здрави, за бој способни Бугари, нек се побију, јер ће се иначе придружити Турцима и бити гори од њих.

Сваки Бугарин, ма гдје он био, у Бугарској, Влашкој или Богданској, Њемачкој или Француској, или на крају свијета, нека сматра за свету дужност, да би послао помоћ или сам полети у бој — нека се нико не нада, ни трговац, ни поп, ни учитељ, ни ђак да ће бити по докончаном рату, примљен у редове Бугара, ако се није и сам био или помогао.

Једни би се били за цијело бугарско племе а други би се ваљушкали на меким постелама и питали се богатим ђаконијама, па би и они дошли поље и говорили: и ми смо бугарски народњаци!

Доље с тако подлим створивим дин би се верали по стењу гладни и ни за слободу Бугара, а други би зје над романима и новинама, и пили по гостијоницама, па затим би дошли, ворили: браћа смо, мастило смо проли, док смо сабрали про свете за народ, дајте нам звања, ми смо диплом. Но не помогну ли нам сад у боју ни до до ђавола њихове паре, дипломе и главе — у бој, сваки прави Бугар ко би хтјео помагати поље, кад буд кончан бој, тај је издајник, тај припад ду народа — нека га земља избаци!

Завјера против Абдул Азиса

Шести дан, пошто су збацили с стола Абдул Азиса, узели су му завјереници и живот. Тек што је збачио се проно глас, да су га удавил сва је прилика, да је Абдул Азис и погубљен, него је смрт његова званично објављена. То даје мислити већ та околи што су га сахранили одмах послје и само сати, пошто су јавили, да је умр Биће се већ лешина устојала. Влада ска јавила да се Абдул Азис сам у пресекавши ножицама жила на рукама. Је лекар доказује, да је то немогуће из холошког и физичног узрока. Но није нужно доказивати. Са свим је изишо, да је Абдул Азис насилно уби Временом знаће се потанко како је и шено то грозно убиство. За данас не се ни сам преврат како је текао, не ово што се зна, свакојак је занимљав. Завјером је управљао Митхад п Хајриулах, шеих-и-ислам.

Митхад се је замјерио султан, је старца Мехмед Ружди пашу скоро и силно, да прими велико везирство, а н заноставио, премда су жељели га и се и народ. Јоште 13. Маја положио је в цу покрету, бивши код Хајриулаха на ку ку посету. За неколико дана у урчу доба дође опет Мидхат, но тај пут с не лико хоца и улема, Тај је пут основа била конкретне форме.

Први проговори улема (вјерозна ца) и рече чувару ислама, да му је п дужност служити вјери, а кашње тек с тану. Будући наоко због неспособности в дареве и држава и ислам дан на дан г углед, нека одлучи, да ли је прече, да одржи достојанство вјере или Азисово п стоље. Шеих саслуша помњиво говор, неодговори ништа. На то устаде један ца, те ће му рећи, нека памти, да му предчасник оћераи, и да се то и њему же догодити, ако се небуде бринуо за станак ислама у магрибу (на западу), ријечи отворисе шеиху уста и он обсе своју помоћ, да турска држава добије б другу форму владања, а ако буде потр но и другога владара, те да тиме исл у Јевропи дође опет до власти и угле.

Сад истом устаде Мидхат и рече, је помагање премало, и да се од шеиха ште више, то јест, он мора ствар у св руке прихвати, јер ако би по злу проц њему се због светиње његове особе неа же ништа догодити и нега ће софте јам по обранити од срчбе султанове. Ше пристаде на све, те су одмах уговоре дави кораци.

Друго јутро дође шеих к велико везиру на договор, да му каже, што је кончано, и везир обрече одмах судјело ње, прем је прије неколико дана ист султану задао неузколебиву вјеру. На п иха наде, да завјери прибави више чинов ка из цареве палаче, везир се подхва наговорити своје другове министре, а М хат мораде предобити војсковође, сад требало султана лијено умирити, да ним до на никога непосумња. По том пос одоше велики везир и шеиху-ислам пр њега, те му расположише, која би кори била, да Мидхат, љубицац софта, дође у владу као министар без лиснице. Тим се он из погубљена преобразио у корис савјетника нове владе. Али пристаде о мах и именована исти час Мидхата за ми нстра.

Сутра дан дође Мидхат особно к су тану, да му захвали на именовану, а

оде у министарство рата, да онде у Јусуф-Изедину, најстаријем сину нову, изразај радост над царевом ми-
. Мало кашње дође пред падином де-
ија улема, те му се захвали за име-
е нових министара и пожели му дуг
т. Абдул-Азиса тројице ријечи све-
мужева и он их у највећој милости
ети. Веома весело, што има ново мини-
ство, што се је с Мидхатом измирио,
о је улема утаљило, онда је с ми-
рима и одвише поуздано и пријазно. И
е почеше се показивати блажији, те
љивати само толико, да би по отоман-
државу било врло упутно, да има у-
по ком би народ донекле мо-
пазити на министре, и да би султан
зира на тегадни положај државе мо-
за њу пренијети неколико жртва,
устив јој дно свога иметка и умањив
е воље цивилну листу. Они представе-
те жеље султани у посебној аудијенци-
он их саслуша и одусти, обећава им
е наскоро добити одговор.

Увијерен да је сад посве сигуран, па-
султан сеоште људи научити памети,
е други пут неусуде доћи са својим
јевима. У тој намјери договори се све-
им везиром и са шеихул-исламом, да
длучно затворити све медресе (школе)
ротјерати из Цариграда све сеоште, чим
прве вијести о победама из Бугарске.
пру ли се пак вољи његовој, да ће
ити пророков барјак и опорнике уни-
ти. Велики везир и шеихул-ислам при-
тоше посве уз султана и установише с
е, како ће и кад ће извести основе. Сад
ше Азис посве у мрежи уротника, а о
овим намјерама није знао да што ни
за.

У нећељу доби султан од Абдул-Ке-
а, запошљајућега генерала у Бугарској,
олико брзојавкао победама, пријошњи
великом везиру и додаде у једно, да
ад згода, да сеоште ошуте снагу владе.
буде султан знао, да су оне брзојавке
ушене и да је Абдул Керим такођер у
ти, другчије би био накрену мисли и
уке.

У понећељак дођоше сви министру у
ску палачу у Долма-Багче и замо-
це султана, нека држи министарско ви-
е. У њему расправљен је положај у Бу-
ској, а шеихул-ислам заика у султа-
нека пренусти министру рата дно при-
нога свога блага, да се поплате вој-
за остале плаће. Султан плану од ја-
ти и хтједе дркћући од љутине нешто
орити, по шех устаде и изјави свечано
ед свим присутним, да Абдул Азис на-
даље врстаи владати с отманском др-
вом и да је с тога свргнут. Абдул А-
проблједи на те ријечи као стјејена
о зна до каквих би призора било дош-
да не буде Мидхат одма отворио вра-
и да не буду по добивеном већ на-
у великога везира у зборници ступили
орски стражари те преузели разпресто-
нога султана.

Сатрвен и немоћан као дијете, уста-
Азис е престола и хтједе отићи у сво-
собе, но двореке страже закрише му
г, узеше га узлудно међусе и одведоше
стражњи крај палаче.

Одмах посље тога одпути се депута-
ја министарскога вијеша к пресумтивно-
нашљединку Мурат ефендији, који је
о затворен у истој палачи и доведе га
зборницу, гдје га сви присутни поздра-
ше као падишу. У исто вријеме ску-
ше се пред палачом по договору сеоште
својим оцама и занескаше на добивени
ак, нека се Мурат прогласи за султана.

Док се је то догађало, небијаше у па-
чи од султанова рода ван само његова
ти и три његова најмлађа сина, њима
на највећнији начин казано, што се је
годило, али им је уједно наложено, нека
ду мирни. Мало кашње обавјештен је и
вици Јусуф Изедин, који је био у ми-
истарству рата, те је и он у име султа-
Мурата притворен.

ДОПИСИ.

ДУБРОВНИК, 3. Јуна. — Што вам
дјесам одавна од ових страна ништа ја-
то, знах је да није било никаквих озбиљ-
их догађаја који би заслужили бити у-
ошћени у ваш поносити лист, но такове
гнице неби ништа вриједиле при данаш-
ним важним политичним догађајима на
е стране. Ево ме датич да вам следеће
оставим.

Пошто је турска влада све и сва
окушала и по свим главним градовима
зоје људе намјестила да примају усташки
арод очекујући га са пунаним хамбарима
арког кукуруза, и са обећањем сваке
ређе и царске милости; и пошто виђе да
ј је све оно пошто узалуд, употреби
вога финог политичара Васа ефендију,
ашег комшију Скадранина, да у договору
ејестним турским консулом Данаш е-
ендијом предузму са свим другом основу
ез потке, т. ј. помирителни начин обећа-

вајући усташким главарима златна брда
и сребрне долине, савјетујући их из на-
зови великодушја да се већ на своја ог-
њишта поврате, док нијесу — они веле —
навукли на себе царски гњев и коначну
пропаст. Међу тим чујем да влада тражи
склопити ново примирје од 4 нећеље са
ушашима, и ако им га велсвласти од но-
вог султана неохдрже да ће она преко
сопствених чиновника непосредно од усташ-
ких главара тражити.

Пушитома дакле нека се влада тур-
ска и њезин ванредни посланик Васа е-
фендија тјеше са грозном надом, а дипло-
мација нека се губи у беспослицима. Ме-
ђутим херцеговачки соколови не дангубе
као ни они у Босни и у Бугарској, до
згоде и огромнијех припомоћи.

Глас је да су херцеговачки Турци
до крајњег очајања дошли. До душе и не-
воља им је, јер им је све до гола живо-
та одузето, и рекао би да су почели пред
смрт сами по себи суд чинити, понављају-
ћи своје старо бресишло, сијекући праве
и мирне Хришћане, не као јунаци на
бојном пољу него на вјеру и подлим на-
чином по чаршијама, као што у прошлу
сриједу посјекоше столачки Турци Ивана
Кезмана и Риста Ђога из Расна, а сто-
лачки бегови Ризванбеговићи поручише
свима својим чинчијама: „Чувајте се, или
бјежите је знате, по данас нијесмо вас
кадри од домаћих Турака бранити“.

Нека се сад чује турска влада и
њезини меценати, па и свјетска диплома-
ција и сви туркофили зашто раја лани
невеселиком испром успламће, и зашто се
ове године неповраћа на своје разорене
огорјелине, и на крвава огњишта.

Чуо сам данома је приповједају да
је некакав књижевни Хафи-опа пјевао уз
тамбуру султани Мурату под чадором при
највећем његоу пророчаственоу пјесму из
старинских инцијела.

При Стефану Немањи
Српско царство постаде,
А на младом Урошу
Српско царство нестале.
А сад чујем, ако ме нијесу превари-
ли да поп Богдан Зимонић у некакој
прастарој ербуљи нашао написано:
При Мурату другоме
Српско царство утопу
А при новом Мурату
Србин и крет ускрену.

Књижевност.

Накдадом «СРПСКЕ ЗОРЕ» у Бечу
изишле су: три засебне мапе српских зе-
маља.

1. «Црна Гора и Херцеговина» Ци-
јена 30 новч.
2. «Босна». Цијена 30 новч.
3. «Стара Србија». Цијена 60 новч.

Ове су мапе са особитом тачношћу и
чистоћом израђене; у њима ће се наћи
сва мања мјеста назначена, која су у стра-
ним еличним картама или погрешно обје-
љена или пак са свим изостављена.

Пошто ће ове мапе сваком Србину,
који по новинама прати данашње догађаје
на бојном пољу, за неопходну потребу
служити, препоручуемо их за набављање
нашем читалачком свијету.

Наручбине са поштанском упутницом под
адресом: Administration der „Srpska Zora“
III. Gärtnergasse n.ro 24 in Wien.
отправљено тачно и брзо о нашем трош-
ку. Са поштанском поузећем (Nachname)
нећемо слати мапе с тога, што је тако
поштарина скупа.

Нашим поштованим претплатницима
шаљемо речене мапе као ванредан прилог
без платно.

Господи учитељима, који за своје ђа-
ке бар 10 примерака наручи, одобравамо
знатан попуст цијене.

Наручбине примају такођер Књижа-
ре браће Јовановића у Панчеву и браће
М. Поповића у Н. Саду.

Припошано *).

Из херцеговске Крајине, на
Спасовдан. — Неки дан дође ми до
руке 38. број «Н. Л.» у коме набасах на
допис писан из Залива которског на Ђур-
ћев дан. Пошто летимиче прочиташ исти,
опазих, да некакав дописник Н., видећи
да му је сасја малашан барјак, позива
бокешке општине да за њим у његово ко-
ло поју, и г. Љубиши своје неповјерење
изјаве. Да их боље у своју замку улови,
наводи и подмеће којеква лицичава по-
тварања и осваде, које више из личне
мржње и пакостне зависти према г. Љу-
биши, него ли из чега другога проистичу,
е намјером да га тобож боље код својих
земљака осваде.

Остављајући пак личној страсти,
личне интриге и непоштена потварања, да

* За ствари под овом рубриком уредниш-
тво не одговара.

се с њима дичи и кити онај што им слу-
жи, дужност ми је, у одбрану истине, до-
казати читајућем свијету, да је лаж, паче
злобно потварање, што поменути дописник
Н. каже, да неки људи муше по Боки и
варају општине да би узеле у заштиту г.
Љубишу, а за постићи то, као средство,
рече употребљавају Српство и православ-
ље.

Када нам неби био познат прави из-
вор из којег потјечу те лукаве и тенден-
циозне ријечи дописникове и његова по-
хлепна намјера, ради које удицу своју ма-
ша, ми би донста дивећи се томе морали
запитати, да ли је могуће, да један тобож-
ни назови Србин што год тако измисли,
како би и то кршмиче, обмануо и под-
говорио народ свој у Боки, да учини не-
што зашто би се сутра морао јако кајати?
Али пошто знамо од кога се пружа отров
нашем народу, и пошто смо добро освје-
дочени, да је то све масло, не спроте до-
писника Н. који још не зна на чије зубе
љаб једе, него оне особе, која држећи
као у шаки, да ће на развале Љубишино-
га пада поперити себи срећу, пружа зам-
ку да улови народ и уведе у своје коло
и под свој барјак, да кроз то наврне во-
ду на свој млин; то се није чудити ни
дивити што је дописник похитао, да преко
непоштених освада обори другога, како би
сеобом себе прославио. Истина, допуштено
је свакоме да тражи више и жели боље,
јер се од добра још бјежало није. По овом
природном општем правцу не замјерамо,
шта више желимо и ми помен. дописнику
Н. или ономе у чије се име он издаје, да
до своје пожељене намјере сретно и че-
стито допре; — али само пошненим и
слободним начином, јер је донста срамота,
а и велика грјехота тражити себи срећу
у братској крви!

Хвала Богу наш је народ у Боки
толико свијестан, да не требује ничије
науке, па ни саме надримудрести и лука-
вога сјета дописникове. Он је дјелом о-
свједочно, и у најтежњим згодама пока-
зао, па баш и онда када су га срамно о-
ставиле и из средине његове утекли и о-
ни, што му се данас пењу за родољубе,
да зна и умје сеобом мудро управљати; те
је кроз то сачувао себе у више пригода
од свега, што би му иначе могло име и
достојанство његово окаљати. За то пра-
ведно се надати да ће наш народ и у са-
дашњим доета лукавима иекушајима хи-
трином своје памети мудро разабрати ствар,
и настојати, да позна, ко му је до сада, и
ко му може унапријед по могућству добра
учинити, и тако сачувати име и достојан-
ство своје, и кроз то зар оградити себе од
самоубиства политичнога живота.

Даље дописник подмећући своје лажи
припиња оно што није, па вели тијем љу-
дима: «Ово је подлост». Ја пак мислим,
шта више тврдо држим, да је са свим
подлије, паче срамотније из потаје на чо-
вјека нападат и крадомиче другоме јаму
копати. Човјек који поле има јуначке смје-
лости и љуцкога рза, излази јавно на
поле челом отвореним, па каже свакоме
у очи оно што му има рећи, и износи
дјело на вијело, а не кријући као рђа и
кукавица.

А што пак попује за православље,
или католицизам, у опће познато је да
српски народ по природи није фанатик,
нити мрзи на туђу вјеру. Па нико боље
не зна што г. дописник Н. да народ наш
у Боки љуби својски браћу своју друге
вјере; он не мрзи него шта више љуби и
штује и оне, што су из неправданијех
узрока, похулили на вјеру праћедевоку.
Ово је очито истица, коју нико, па ни сами
доп. Н. није кадар завијекати. И премда
му истина ова очи боде, ипак не етиди се
износити на јавност таква нека потвара-
ња, која немају никаквога смисла, као
што га немају ни ријечи управљене браћи
Ришњанима, позивајући да Рيسان као чи-
ста српска општина устане на својега бра-
та за љубав трећега?

Најпослије увјеравамо дописника Н.
да његов замуклиглас није чула до данас
ниједна општина у Боки, нити ће га чути
докле год не изнесе на јавност имена
свију оних, који из личнијех интереса за-
странују народ. Када то учини, као што
што је и обекао, онда ће га све општине
чути, и зар похитати за њим у коло ње-
гово. Али за постићи то, треба да изађе
са својим именом на поле ако је човјек,
да се с њиме упознамо и у очи погледа-
мо. С тим сврцујем, и нећу даље за да-
нас. М.

Различности.

(Законита доба за женитбе у
разним јевропским државама). «Ил
Ђорнале деи Трибунали» доноси занимиве
податке законитој доби женитбе по разли-
читим јевропским државама. Те податке
сабраше извана заступници инглешке
влада по одлучи сабора. У Аустрији нај-
мања је доба за оба пола 14 година, а

ако није навршена, женитба неваља. У
Угарској, же су женитбени закони битно
удешени према црквеним начелима, муш-
карци католичке вјере могу се вјенчати
послије 14. навршене године, а жене по-
слије 12. Православна црква држи се и-
стога правила. Протестанти се не вјенчају
прије 18 година, а жене од 15 година. У
Турској нема општега закона о томе. У
Италији је најмања доба мушкимма 18, а
женама 15 година. У Прусији закон од
1872 г. установио је мушкима спољу 18,
а женекоме 14 година, и од тога правила
нема изнимке. У Француској законито је
доба 18 и 15 година, но законик допушта
опрост. Под старом монархијом могло се
мушкарци вјенчати од 14, а жене од 12
година, као у Атини старом Риму. Белгиј-
ски законик слаже се с француским, у-
становио добу од 18 и 14 год. и право
опроста. У Грчкој је 12 и 14 година про-
писано, на јонским отоцима пак 16 и 14.
У Швајцарској је закон 1870 одредио до-
бу 14 и 12 год. Тако је и у Португали-
ји, же малољетници једнога и другога спо-
ла морају да добију прије родитељску или
родбинску дозволу. У Саској законито је
доба 18 и 16 г., у Румунији такођер тако.
У Швајцарској женитбени закони носе
много разлика о доби. Некоји кантони до-
пуштају женитбу у 20 о дотично 17 год.,
а некоји 14 и 12. Родитељска је дозвола
потребита до 35 г. у кантонима Ури, Ша-
хаузен, Апенцел, Тицино и Ђенева.

Новости.

«Граничар» има ове вјести из
Биограда:

— Кнез је потписао указ, којим се
за војску постављају 60 официра.

— У четвртак полазе коњаници бри-
гаде биоградске онамо, куд је и цјешади-
ја отишла прошлог четвртка.

— Данас или сјутра очекије се да а-
мо присије чувени руски ђенерал Фајејев.

— Генерал Зах, који је као шеф шта-
ба генералног био на граници, вратио се
натраг прошле сриједи и још се бави у Би-
ограду.

— Орфина чачанска већ је поку-
пила и предала 20,000 динара зајма, који
је на њу разрезан био. У Смедереву и
Шапцу порезало се неколико грађана и
исплатили су сав дно зајма, који је на те
оштине пао.

— Митрополит Србије г. Михајило
издао је распис на родољубиво свештен-
ство да својим путем потпомаже успјевање
хуманитарног друштва «Црвенка крста».

— «Тајме» изјављује, да су на над-
лежном мјесту закључили, да се недопу-
сти Русији уговор од год. 1856 прекинути,
но Русији да се ипак мора признати пра-
во да штити Хришћане.

— Из Цариграда телеграфицу:
Султан је поједино усташима у Босни и
Херцеговини потпуно амнестије и одредио
рок од шест недеља да положи оружје и
врате се својим кућама (то је исто Абдул
Азис чинио и он није доживио њихов по-
вратак. У.) Војничке операције ће се обу-
ставити, да се усташима даде вријеме до-
говарати се ради покорења. (У то име не-
ће им требати времена. У.)

— Официзна „Agence russe“ каже:
«Понашање руског бившега ђенерал^а
Черњајева мора се осудити као противно
руским осјећајима и законима». Черњаје^в
је ступио у српску војску. Ако тај офи-
цизни лист мора тако говорити, наравно
да немора нагађати мисао рускога на-
рода.

— Један телеграм из Париза «Н.
Пр.» говори о великој сагласности међу
силама. Француска продужа најживље о-
ружање. 3. о. м. послане су јаке посаде
у нове тврђаве парижке.

— Цар њемачки састаје се опет с
царем руским у Емеу.

— «Криц-туин-гу» јављају из Париза,
да ће Инглешка молити друге силе, да од
сада ништа не предузимају у ствари исто-
чнога питања без њезина саучешћа.

Велико стовариште оружја

Антонa Иг. Кребса

у Бечу

Wien, Wollzeile N.ro 1.

препоручује сваке врсте револвера,
пишкета, Веридових карабина,
пушака, с више метака по најјести-
нију фабричку цијену. (12—3)